

Ředitel Mezinárodního festivalu slovanské hudby Martin Kajzar: Zveme všechny přátele poctivé muziky

Ostravan.cz, 25. 10. 2019

Ostravu lze bez nadsázky označit jako město kulturních festivalů. Jejich nabídka je natolik různorodá a obsáhlá, že je po celý rok opravdu z čeho vybírat. Festivalové portfolio doplnil před třemi lety nový Mezinárodní festival slovanské hudby (MFSH), který se neobyčejně rychle zařadil mezi výrazné umělecké projekty Moravskoslezského kraje. Kromě zajímavého hudebního programu, který letos přinese nejen slovanskou, ale i německou hudbu, nabízí festival i interpretační soutěž a nezapomíná ani na významné osobnosti jako je třeba spisovatel Milan Kundera. Letošní bohatou a členitou programovou koncepcí představuje hudební pedagog a ředitel MFSH Martin Kajzar.

Pořadatel Mezinárodního festivalu slovanské hudby Martin Kajzar.

Foto: archiv

Třetí ročník Mezinárodního festivalu slovanské hudby se bude konat ve dnech 4. – 9. listopadu 2019 a je i letos zaměřen na tematické celky a konceptuální programy. Na co se můžeme těšit nejdříve?

Krásný den vám i všem čtenářům Ostravanu! Celý festival započne již v předvečer oficiálního koncertního zahájení, kdy zájemcům představíme konceptuální program pojící se s významným letošním jubileem jednoho ze zásadních českých spisovatelů 20. století – Milana Kundery.

Chápu-li to správně, jedná se o komponovaný večer na způsob hudebně-literárního pásma? Jaká bude koncepce četby z Kunderovy bohaté tvorby a z kterých knih zazní ukázky?

Přesně tak, půjde o událost, při níž své síly spojí členové katedry českého jazyka a literatury s didaktikou a katedry hudební výchovy Pedagogické fakulty Ostravské univerzity. Program reflektuje spisovatelův umělecký odkaz, při němž je stěžejní promluvou k divákovi výběr z Kunderova díla. Dramaturgie pořadu se ujal specialista ve svém oboru dr. Radomil Novák, který se analýzou Kunderových románů dlouhodobě badatelsky zabývá. Večer se ponese od lyriky Monologů přes Hledání přítomného času životních pravd a polopravd až po Nesmrtelnost ideologie (či chcete-li termínem Kunderovým imagologie). Mimo to zde ve světové premiéře představíme melodram Jiřího Miroslava Procházky či hudbu spisovatelova oblíbence Leoše Janáčka i Václava Kaprála, rodinného přítele Kunderových. Z umělců se divákům představí například vynikající cimbalista Michal Grombiřík jako člen tria ConTRIOlogy, slovenský klavírista Ladislav Paľkovič nebo etablovaná ostravská zpěvačka pocházející z Valaška Simona Mrázová.

Vy sám se řadíte k obdivovatelům Milana Kundery. Existuje kniha, kterou jste od něj dosud nečetl? Která patří k vašim nejoblíbenějším?

Netajím se tím, že si pana Kundery považují. Několik let si spolu dopisujeme, pořad k jeho životnímu milníku vzniká na jeho osobní přání a tuto myšlenku s nadšením přijal, což poněkud vyvrací tvrzení jiných médií, že by spisovatel své jubileum nerad veřejně

připomínal. Někdy se neubráním pocitu, že si našich nejvýraznějších osobností nejméně vážíme právě my Češi a sám před sebou cítím „občanskou povinnost“ devadesátiny spisovatele, jehož dílo se překládá do více než 40 světových jazyků a má přes 3000 různých vydání, náležitě oslavit – jak jinak než uměleckou promluvou. Abych ale odpověděl na vaše otázky, jelikož neovládám francouzský jazyk, moji osobní knihovnu zdobí pouze všechny jeho tituly přeložené do češtiny. Z nostalgie mám rád retrospektivu Žertu, nejvíce mi svojí vychytralostí imponuje Nesmrtelnost, se zaujetím často listuji také některou z jeho menších statí s hudebním či uměleckým podtextem (Můj Janáček, Zneuznávané dědictví Cervantesovo), ale hlasitě se nad lidskou povahou, s ironií na rtech, zasměji i Ptákovině.

Stěžejní program letošního ročníku letos proběhne ve spolupráci s předním českým orchestrem Janáčkovou filharmonií. O jaký projekt se jedná?

Jde o uctění památky jednoho z nejslavnějších wagnerovských tenorů a dle dobových pramenů vůbec prvního heldenteny Josefa Aloise Ticháčka. Tento rodák z Čech zpíval v ústředních rolích světové premiéry Wagnerových děl Rienzi a Tannhäuser, ale obdivem k němu se netajil ani Franz Liszt. Přímo pro něj psal Richard Wagner part Lohengrina, Giacomo Meyerbeer zase dvě árie v opeře Severní hvězda a Hector Berlioz dokonce tenorové sólo v Sanctus svého Requiem. Ve světovém pěveckém kontextu jej lze bez nadsázky řadit na úroveň Emy Destinnové, Lea Slezáka či Karla Buriana. Ticháček byl Wagnerovým celoživotním přítelem a neúnavným propagátorem jeho hudebních dramát, proto koncepce programu cílí na Wagnerovu hudbu.

Reakce některých lidí na sociálních sítích s ohledem na wagnerovský repertoár v rámci festivalu slovenské hudby byly různé a ne vždy jednoznačně vstřícné. Myslíte, že jde vzhledem k filozofii a zacílení festivalu o adekvátní program?

Reakci, o které hovoříte, jsem zaznamenal přesně jednu, a to ve spojitosti s dotazem: „Co je na Wagnerovi slovenského?“. Názory okolí jsou samozřejmě důležité i pro naši zpětnou vazbu, někdy se ale domnívám, že se dříve píše nežli čte. Rovina sociálních sítí na sebe bohužel nabaluje také touhu kohokoliv vyjadřovat se v pozici „relativní anonymity a nedotknutelnosti“ k čemukoliv, byť dotýčný často nedisponuje znalostmi dané problematiky, ba dokonce se nedostane dál, než že si u příspěvku přečte jeho název. Prostorů, jimiž se dá nahlížet na tento wagnerovský koncert ve spolupráci s JFO, je více. V této souvislosti mne napadají slova prof. Miloše Štědrone, která si zde dovoluji citovat: „Wagnerovské bádání má u nás dlouholetou tradici, jež byla z pochopitelných politických důvodů po vzniku ČSR a především po roce 1945 upozaděna. Dnes se tak navazuje na vysoce kvalifikované wagnerovské bádání, které má v naší zemi podloženou tradici“. V dalších liniích jde kupř. o vzpomínku na českého rodáka, opětovné zavítání dirigenta Roberta Jindry do Ostravy, představení výjimečného a málokdy uváděného programu našemu publiku. Filozofii tímto drobným výčtem vnímám jako zacílenou a jdoucí zcela jasným směrem.

Proč jste se rozhodli připomenout právě Ticháčka, když se Ostrava může pochlubit také pěveckou osobností světového formátu, a sice tenoristou Richardem Kublou?

Víte, nad vznikem osobnostního a uměleckého profilu Josefa Ticháčka jsem badatelsky strávil pět let svého života a procestoval půlku Evropy od Německa přes Rusko a Polsko až

po Rakousko. Samozřejmě jsem ani já v počátku nevěděl, že jeho umělecká dráha je takto bohatá a dalece přesahuje tuzemské hranice. Vyvrcholením celého snažení je uctění památky neprávem opomíjeného umělce nejen vydáním první pramenné monografie svého druhu, ale také zmiňovaným koncertem, který odráží jeho stěžejní repertoár. Kniha bude návštěvníkům koncertu k dispozici, jelikož bude přesně v den události také pokřtěna. V této spojitosti mne napadá, že vámi zmiňovaným Richardem Kublou se poměrně nedávno zaobíral kolega dr. Viktor Velek, s nímž jsme společnými silami před nedávnem o Ticháčkovi vytvořili pro Český rozhlas Vltava stominutový pořad. Akademie mapuje zásadní body umělcovy kariéry a posluchači si ji mohou na rádiových vlnách poslechnout již 29. října. V pořadu se v roli Wagnera představil náš ostravský bard Norbert Lichý, který je jedním slovem výtečný!

Kterí interpreti se po boku Janáčkovy filharmonie představí?

V programu vystoupí sólista Metropolitní opery v New Yorku či milánské La Scaly, holandský tenorista Frank van Aken, a pod taktovkou v současnosti 1. kappelmeistera Aalto-Musiktheater a Philharmonie Essen Roberta Jindry zazní tohoto večera wagnerovsky mohutný orchestr, čítající přes osmdesát hudebníků.

Jedná se o specialisty na wagnerovskou problematiku?

Aken patří v současnosti k nejvyhledávanějším wagnerovským tenorům, například právě dnes zpívá po boku Petry Lang v Madridu Tristana. Mezi jeho stěžejními skalpy se tyčí také ztvárnění Tannhäusera ve „wagnerovském svatostánku“ v německém Bayreuthu. Roberta Jindru osobně považuji nejen za výjimečného umělce, ale také zarytého wagneriána tělem i duší. Ve svém volném čase odpočívá zase a jen hudbou a raději procestuje celý svět, aby měl přehled o současných operních trendech a neuniklo mu žádné CD do jeho rozsáhlé fonotéky. Upřímně jsem velmi rád, že nabídku přijal právě on!

Další dramaturgickou linií festivalu jsou skladatelské legendy. Na které autory jste se letos zaměřili?

V tematickém celku skladatelské legendy jsme letos dali přednost dvojici našich nejvýraznějších skladatelských osobností 20. století, totiž Bohuslavu Martinů a Leoši Janáčkovi, a to především proto, že naše pozvání na celovečerní recitál přijala přední mezzosopranistka a okouzující dáma Dagmar Pecková. Po jejím boku vystoupí prvotřídní klavírista a laureát řady mezinárodních soutěží Miroslav Sekera, kterého diváci mohou znát také z Formanova filmu Amadeus.

Na co konkrétně z díla Bohuslava Martinů a Leoše Janáčka se mohou návštěvníci těšit?

Program v komorních prostorách Slezskoostravské radnice se zaměřuje především na lidovou píseň jako prvek inspirace. Janáček i Martinů z lidových nápěvů bohatě čerpali, avšak každý k nim přistupoval rozdílným autorským způsobem. Zatímco ve sbírkách Bohuslava Martinů nalézáme nevyčerpatelnou invenci při práci s melodikou ukázkovým uměním modulace, Janáček často ponechával nápěv tak, jak jej zachytil ve svých sběrech, avšak opatřený zcela osobitou harmonizací. Tahle nenucená komparace sbírek poezie s jednostránkovými písněmi i jinými špalíčky se zkrátka vysloveně nabízí, ale to již prozrazujeme mnohé.

Již tradičně je součástí festivalu také mezinárodní interpretační soutěž. Co letos přinese a kdo v porotě zasedne?

V letošním klání na ZUŠ Ostrava-Poruba se mezi sebou utká přes šest desítek soutěžících z mnoha koutů Evropy, ti nejdálenější k nám přijedou až z Číny. Letos v porotě soutěže zasednou odborníci z Česka, Itálie, Polska, Ruska, Ukrajiny, Lotyšska, ale i Běloruska. Z řad umělců na festivalu vystupujících letos v porotě nebudou chybět Dagmar Pecková i Miroslav Sekera. Mezi porotci z tuzemska se představí kupř. předseda poroty – bývalý dirigent hudby ministerstva vnitra a klarinetista Jiří Čaňo, nebo violoncellista a bývalý ředitel Janáčkovy filharmonie prof. Jan Hališka.

Co celý festival v tomto roce zakončí?

Závěrečný koncert se ponese v tónech pozdně renesanční duchovní hudby. V kostele Svatého Ducha v Ostravě-Zábřehu se tentokrát rozezní mše Super Undique flammatis slovinského skladatele Jacoba Handla. To vše v podání vokálního tělesa Ensemble Versus vedeného významným muzikologem Vladimírem Maňasem a za doprovodu instrumentálního ansámblu Capella Ornamentata, hrajícího na dobové nástroje. Jistě půjde o inspirativní závěr s duchovním rozměrem, spojený s částečným rozjímáním.

Napadá vás něco, co byste návštěvníkům chtěl v závěru vzkázat?

Třetí ročník se nám neodvratně blíží a naše přípravy jsou spojené s každodenním shonem, který, věříme, bude vykoupen zajímavými uměleckými událostmi a spokojenými návštěvníky. To si s manželkou Lucíí přejeme ze všeho nejvíc a všechny přátele poctivé hudby chceme tímto srdečně na festival pozvat.

Přečtěte si více z rubriky " Hudba ", nebo přejděte na úvodní stranu.

Nejnovější články

Zdroj:

<http://www.ostravan.cz/60123/reditel-mezinarodniho-festivalu-slovanske-hudby-martin-kajzar-zveme-vsechny-pratele-poctive-muziky/>